

Załącznik do Uchwały Nr 18/2019/2020
Rady Pedagogicznej Szkoły Podstawowej
im. Władysława Reymonta w Lipiej Górze
z dnia 28 listopada 2019r.

Szkoła Podstawowa im Władysława Reymonta w Lipiej Górze

Program Szkoły Promującej Zdrowie na lata 2019-2022

*Motto: „To zdrowie jest prawdziwym bogactwem, a nie kawałki złota
czy srebra”*

- Mahatma Gandhi

Spis treści:

1. Wstęp
2. Założenia programu
3. Realizatorzy i uczestnicy programu
4. Diagnoza.
5. Standardy.
6. Metody i formy pracy.
7. Treści i osiągnięcia.
8. Ewaluacja.

Zdrowie jest wartością dla jednostki – środkiem do twórczego życia i dobrej jego jakości. Edukacja zdrowotna pomaga człowiekowi dbać o zdrowie i zwiększać jego potencjał. Zdrowie jest zasobem dla społeczeństwa – umożliwiającym jego rozwój i dobrobyt. Edukacja zdrowotna pomaga decydentom podejmować odpowiednie decyzje sprzyjające zdrowiu społeczeństwa. Ważnym zadaniem szkoły jest edukacja zdrowotna, której celem jest kształtowanie u uczniów nawyków dbania o zdrowie własne i innych ludzi i tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu.

W Szkole Promującej Zdrowie wszyscy pracownicy, uczniowie i rodzice podejmują starania, aby poprawić swoje samopoczucie i zdrowie, uczą się żyć zdrowiej i tworzyć wokół siebie zdrowe środowisko, zachęcają inne osoby do włączania się w realizację działań promujących zdrowy styl życia.

II. ZAŁOŻENIA

Nasza szkoła jest miejscem, w którym społeczność nie tylko uczy się i pracuje, ale także żyje - nawiązuje kontakty z innymi, przeżywa porażki i sukcesy, odpoczywa i bawi się. Szkoła ma za zadanie przygotować młodych ludzi nie tylko do następnego etapu edukacji, ale również do życia, w tym do dokonywania „zdrowych” wyborów. Tworzy warunki (fizyczne, psychiczne i społeczne), sprzyjające ochronie i pomnażaniu zdrowia oraz umożliwia aktywne uczestnictwo społeczności szkolnej w działaniach na rzecz zdrowia. Edukacja zdrowotna stanowi ważny element programu nauczania i wychowania szkoły. Nasza szkoła podejmuje działania promujące zdrowie. Mamy świetny program wychowawczo- profilaktyczny, realizujemy treści ścieżki prozdrowotnej. Uczestniczymy w wielu programach, projektach i kampaniach promujących zdrowy styl życia. Działania te spowodowały, że w roku 2008 zdobyliśmy certyfikat szkoły promującej zdrowie. Nadal chcemy być w gronie szkół, dla których zdrowie ucznia, jego rozwój psychiczny, fizyczny i społeczny jest bardzo ważny.

III. REALIZATORZY I UCZESTNICZY PROGRAMU:

- 1. RODZICE** – w pierwszym rzędzie odpowiedzialni za wychowanie dziecka
- 2. MŁODZIEŻ I DZIECI** - uczące się w szkole
- 3. NAUCZYCIELE** - realizujący powyższe założenia
- 4. PRACOWNICY SZKOŁY**- wspomagający nauczycieli
- 5. ŚRODOWISKO LOKALNE**- współpracujące z nauczycielami

IV. DIAGNOZA

Z przeprowadzonej ewaluacji programu wychowawczo- profilaktycznego oraz obserwacji wynika, że musimy popracować nad relacjami rówieśniczymi, by wyeliminować przejawy przemocy w postaci wyśmiewania, złośliwych żartów, ośmieszania, obgadywania, popychania, dokuczania. Problemy te nie są nagminne, ale mimo wszystko występują.

Kolejnym zauważonym przez nas problemem jest nadwaga a czasami i otyłość u części uczniów. Konieczna jest zatem zmiana nawyków żywieniowych oraz aktywne spędzanie czasu wolnego. Narastającym problemem jest zbyt mała dbałość o higienę osobistą i swojego otoczenia. Uwidacznia się to zwłaszcza po lekcjach wychowania fizycznego, w szatniach chłopców i dziewcząt. Jest to niestety narastający problem, nad którym będziemy chcieli szczególnie popracować.

V. STANDARDY

1. Koncepcja pracy szkoły, jej struktura i organizacja sprzyjają uczestnictwu społeczności szkolnej w realizacji działań w zakresie promocji zdrowia oraz skuteczności i długofalowości tych działań.
2. Klimat społeczny szkoły sprzyja zdrowiu i dobremu samopoczuciu uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz rodziców uczniów.
3. Szkoła realizuje edukację zdrowotną i program profilaktyki dla uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz dąży do poprawy skuteczności działań w tym zakresie.
4. Warunki oraz organizacja nauki i pracy sprzyjają zdrowiu i dobremu samopoczuciu uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz współpracy z rodzicami.

W oparciu o określone standardy dla Szkół Promujących Zdrowie oraz wszystkie działania podejmowane w szkole w zakresie promocji zdrowia zostały opracowane:

Cele:

- Tworzenie warunków do kształtowania zdrowia i bezpieczeństwa w różnych sytuacjach.
- Kształtowanie umiejętności dbania o własne zdrowie szczególnie w zakresie higieny osobistej i otoczenia, prawidłowego odżywiania się, prawidłowej postawy ciała i aktywności fizycznej - uświadomienie płynących korzyści.
- Rozwijanie u uczniów wiedzy, umiejętności i zdolności do podejmowania decyzji oraz dokonywania właściwych wyborów w sprawach zdrowia.
- Przekazywanie wiedzy na temat zdrowia, od czego zależy, dlaczego i jak należy o nie dbać.
- Uświadomienie związku między sposobem żywienia, a zdrowiem.
- Wzmacnianie poczucia własnej wartości i wiary w swoje możliwości.
- Uświadomienie zagrożeń dla zdrowia w różnych sytuacjach.
- Przygotowanie uczniów do uczestnictwa w działaniach na rzecz zdrowia i tworzenia zdrowego środowiska w domu, szkole, miejscu pracy, społeczności lokalnej.

VI. METODY I FORMY PRACY

Metody pracy:

warsztaty, treningi, projekty, metody aktywizujące, pogadanki, spotkania ze specjalistami, zajęcia techniczne i plastyczne oraz artystyczne, indywidualne konsultacje, grupa wsparcia, lekcje wychowawcze

Formy pracy: zespołowa, grupowa, indywidualna.

VII. TREŚCI I OSIĄGNIĘCIA

Treści dotyczą sześciu aspektów:

1. Higiena osobista i otoczenia.
2. Bezpieczeństwo i pierwsza pomoc.
3. Ruch w życiu człowieka.
4. Żywność i żywienie.
5. Zdrowie psychospołeczne i edukacja do życia w rodzinie.
6. Profilaktyka uzależnień.

Ostatnie dwa punkty, tj. zdrowie psychospołeczne i edukacja do życia w rodzinie oraz profilaktyka uzależnień zawarte są w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym Szkoły oraz w Szkolnym Systemie Wspierania Zdrowia Psychicznego Uczniów. Dlatego w tym programie skupimy się na pierwszych czterech aspektach, tj. higienie osobistej i otoczenia, bezpieczeństwo i pierwsza pomoc, ruch w życiu człowieka, żywność i żywienie.

klasy I-III

HIGIENA OSOBISTA I OTOCZENIA		
Lp.	TREŚCI	PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA
1.	Rola i znaczenie higieny jamy ustnej	Uczeń: - wie, jak należy dbać o higienę jamy ustnej i rozumie potrzebę jej przestrzegania, - zna skutki nie dbania o higienę jamy ustnej, - zna rodzaje zębów, - wie, że należy regularnie odwiedzać stomatologa.
2.	Higiena rąk	Uczeń: - wie, że należy myć ręce w różnych sytuacjach: przed posiłkiem, przygotowując posiłek, po powrocie do domu, po skorzystaniu z toalety, po wizycie u lekarza, - zna konsekwencje nie mycia rąk
3.	Zasady higieny osobistej i środowiska	Uczeń: - umie dbać o czystość swojego ciała, - nosi czyste i schludne ubrania,

		- rozumie potrzebę zachowania czystości w szkole i w domu, - potrafi utrzymać ład i porządek wokół siebie (w tornistrze, na ławce, w klasie, w toalecie, na korytarzach, w swoim pokoju) - wie, że należy wietrzyć pokój i salę lekcyjną
4.	Choroby pasożytnicze: - świerzb - wszawica	Uczeń: - rozumie i wyjaśnia powiązania między brakiem higieny a rozprzestrzenianiem się chorób zakaźnych, drobnoustrojów, pasożytów, - zna drogi rozprzestrzeniania się chorób pasożytniczych, - zna profilaktykę i leczenie chorób pasożytniczych
5.	Ubieramy się stosownie do pogody	Uczeń: - potrafi dostosować ubiór do pogody i temperatury, - zdaje sobie sprawę, że wyziębienie lub przegrzanie organizmu jest dla niego szkodliwe i niebezpieczne, - wie, że przed wyjściem z domu należy sprawdzić jaka jest pogoda na dworze.
6.	Higiena wzroku i słuchu.	Uczeń: - wie, że hałas szkodzi zdrowiu, - wie w jaki sposób należy słuchać muzyki czy audycji radiowych - wie, że należy dbać o higienę oczu, - wie, że czytanie w półmroku jest niezdrowe.
7.	Choroby brudnych rąk i jak ich unikać: - WZW typu A - owsica - glistnica	Uczeń: - wie, jakie są konsekwencje nie mycia rąk lub owoców i warzyw, - zna profilaktykę i leczenie powyższych chorób
8.	Jak siedzieć przy stoliku podczas odrabiania lekcji?	Uczeń: - zachowuje odpowiednią postawę podczas pracy i odpoczynku, - zna konsekwencje przyjmowania niewłaściwej postawy ciała, - wie, że należy robić przerwy podczas wysiłku umysłowego.
9.	Jak korzystać z telewizji i komputera oraz telefonu	Uczeń: - rozumie potrzebę właściwej długości snu, - wie, że należy ograniczać czas korzystania z telefonu, komputera, telewizji, - zna alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego
10.	Choroby wirusowe i bakteryjne: - grypa, ospa wietrzna, odra, angina, - borelioza, tężec	Uczeń: - zna sposoby zarażenia się chorobami, - zna profilaktykę i leczenie chorób wirusowych i bakteryjnych, - wie jaką rolę odgrywają szczepienia ochronne
BEZPIECZEŃSTWO I PIERWSZA POMOC		
1.	Bezpieczeństwo w szkole	Uczeń: - potrafi odróżnić zachowania bezpieczne od niebezpiecznych, - wie, do kogo się zwrócić w przypadku choroby lub nieszczęśliwego wypadku

		- wie, że każdy upadek, uderzenie, złe samopoczucie należy zgłosić nauczycielowi , - zna i przestrzega normy społeczne i zasady bezpieczeństwa
2.	Przepisy ruchu drogowego obowiązujące pieszych.	Uczeń: - stosuje w praktyce wiadomości i umiejętności zachowania się – uczestnictwa w ruchu drogowym, - zna podstawowe przepisy ruchu drogowego, - rozpoznaje podstawowe znaki drogowe: ostrzegawcze, nakazu, zakazu, informacyjne; sygnalizator świetlny, zebra.
3.	Mały Ratownik	Uczeń: -umie rozpoznać i przekazać informacje o zagrożeniu, - zna numer telefonu policji, straży pożarnej, pogotowia, - zna numer alarmowy 112, - potrafi zaalarmować nauczyciela, że coś niedobrego dzieje się z nim samym lub kolegą.
4.	Niebezpieczne zjawiska atmosferyczne	Uczeń: - wie jak zachować się podczas burzy, wichury oaz innych zjawisk atmosferycznych, - stosuje poznane zasady w praktyce
5.	Bawię się bezpiecznie	- umie określić sytuacje niebezpieczne podczas zabaw, - potrafi reagować na niebezpieczne zachowania innych, - wie, kiedy zabawa ze zwierzętami jest bezpieczna, - wie jak należy się zachować podczas ataku psa.
7.	Bezpieczeństwo w domu oraz podczas wakacji i ferii.	Uczeń: - wie, dlaczego nie można się bawić zapalkami, gazem, prądem - wie, czym grozi zabawa w pobliżu jezdnii, - wie, jak bawić się bezpiecznie na śniegu i nad wodą, - wie, jak się zachować wobec propozycji nieznajomych, - wie jak być bezpiecznym w sieci.
RUCH W ŻYCIU CZŁOWIEKA		
1.	Znaczenie zabaw ruchowych	Uczeń: - zna sposoby aktywnego spędzania wolnego czasu - wie, że korzystne dla zdrowia jest spędzanie czasu wolnego aktywnie i na powietrzu, - wie, że zimą należy hartować swój organizm, - umie sam zorganizować zabawę ruchową
2.	W zdrowym ciele, zdrowy duch	Uczeń: - rozumie potrzebę ruchu dla zdrowia własnego i innych, - systematycznie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne, - wie, że przebywanie na powietrzu powoduje dotlenienie organizmu.
3.	Sen, a aktywność fizyczna i zdrowie	Uczeń: - rozumie potrzebę snu i aktywności fizycznej, - wie, że podczas snu organizm odpoczywa, - wie, że przed snem należy przewietrzyć pomieszczenie, - rozumie, że aktywność fizyczna lub jej brak wpływa na jakość snu.
4.	Jak dbać o swoją kondycję?	Uczeń: - rozumie potrzebę ruchu dla zdrowia własnego,

		- korzysta z różnych form aktywności ruchowej, - wie, że w swoim działaniu należy być systematycznym i regularnym, - potrafi podać przykład prostego ćwiczenia gimnastycznego, np. skłon, przysiad, wymach, itp.
5.	Wpływ ćwiczeń ruchowych na postawę ciała	Uczeń: - chętnie uczestniczy w grach i zabawach ruchowych, - zna i respektuje reguły gier i zabaw ruchowych, - rozumie, że ćwicząc dba o zachowanie prawidłowej postawy ciała.
6.	Nabywanie umiejętności życia według modelu zdrowego dnia	Uczeń: - zna i stosuje zasady postępowania zgodnie z modelem zdrowego dnia, - wie jak planować wolny czas, - potrafi odpoczywać aktywnie.
ŻYWNÓŚĆ I ŻYWIENIE		
1.	Zasady zdrowego odżywiania.	Uczeń: - wie, że należy spożywać pięć posiłków dziennie, - wie, że należy pić ok. 2 litrów wody w ciągu dnia, - wie, że śniadanie jest najważniejszym posiłkiem i zjada pierwsze śniadanie przed wyjściem z domu, - na drugie śniadanie przynosi oprócz kanapki owoce lub warzywa, - wie, że należy jeść regularnie co 3-4 godziny
2.	Piramida żywienia	Uczeń: - zna schemat piramidy żywienia, - wie, co leży u podstawy piramidy żywienia, - wie, że należy w posiłkach ograniczyć spożycie soli i cukrów prostych, - wie, że jedzenie typu fast food jest niezdrowe
3.	Składniki pokarmowe: - witaminy - sole mineralne - białka - tłuszcze - cukry - woda	Uczeń: - potrafi wymienić wartości odżywcze warzyw, owoców produktów zbożowych, mięsa i nabiału, - wie czym jest błonnik, - potrafi odróżnić pieczywo pszenne, żytnie od razowego, - wie, że woda mineralna zawiera najwięcej minerałów.
4.	Zasady zachowania podczas spożywania posiłków	Uczeń: - kulturalnie zachowuje się przy stole, - estetycznie nakrywa do stołu, - potrafi w sposób właściwy ułożyć sztucce i serwetki, - jest uprzejmy i pomocny wobec współbiedników.
5.	Higiena przyrządzania i spożywania posiłków	Uczeń: - rozumie potrzebę mycia warzyw i owoców, - wie o konieczności mycia rąk przed posiłkami, - potrafi nakryć stół i kulturalnie zachować się przy nim, - potrafi posprzątać po posiłku
6.	Planujemy jadłospis śniadania	Uczeń: - układa z pomocą nauczyciela jadłospis śniadania, - zwraca uwagę na dobór składników pokarmowych, - potrafi współpracować w grupie.

7.	Przygotowujemy zdrowe przekąski	Uczeń: - potrafi przestrzegać zasad bezpieczeństwa podczas przygotowywania posiłku, - wie o konieczności założenia fartucha i opaski lub czepka na głowę podczas przygotowywania posiłku, - potrafi w sposób estetyczny podać posiłek, - potrafi posprzątać miejsce pracy.
8.	Znaczenie drugiego śniadania.	Uczeń: - wie, dlaczego powinien spożywać w szkole drugie śniadanie, - wie, że drugie śniadanie powinno się składać m.in. z owoców lub warzyw, się drugim śniadaniem z innymi - wie, dlaczego czasami dobrze podzielić
9.	Choroby pasożytnicze: - glistnica - owsica	Uczeń: - rozumie i wyjaśnia powiązania między brakiem higieny a rozprzestrzenianiem się chorób zakaźnych, drobnoustrojów, pasożytów - zna drogi rozprzestrzeniania się chorób pasożytniczych, - zna profilaktykę i leczenie chorób pasożytniczych
10.	Zaburzenia odżywiania: - otyłość - niedowaga	Uczeń: - zna przyczyny otyłości i niedowagi, - zna zasady profilaktyki powyższych chorób - wie do których lekarzy należy zwrócić się o pomoc - wie, że zdrowa dieta to dieta zbilansowana

klasy IV-VIII

HIGIENA OSOBISTA I OTOCZENIA			
Lp.	TREŚCI	PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA	PRZEDMIOT
1.	Choroby wirusowe i bakteryjne: - grypa, ospa wietrzna, odra, angina, - borelioza, tężec	Uczeń: - wie jakie czynniki wywołują choroby, - zna drogi rozprzestrzeniania się chorób, - zna profilaktykę i leczenie chorób wirusowych i bakteryjnych, - wie jaką rolę odgrywają szczepienia ochronne	przyroda, biologia godzina wychowawcza
2.	Jak dbać o skórę?	Uczeń: - wie, jak dbać o czystość całego ciała, - potrafi dobrać dla siebie odpowiednie środki czystości i kosmetyki, - wie, jak chronić skórę przed nadmiernymi promieniami słońca, - zna skutki nadmiernego opalania	przyroda, biologia godzina wychowawcza

		- ogląda profilaktycznie znamiona, - wie, że dermatolog jest lekarzem leczącym choroby skóry.	
3.	Jak cię widzą, tak cię piszą	Uczeń: - wymienia i wykonuje czynności związane z utrzymaniem czystości ciała i ubioru, - wie, że należy regularnie zmieniać bieliznę i odzież wierzchnią	godzina wychowawcza
4.	Higiena a zdrowie	Uczeń: - wymienia i wykonuje czynności związane z utrzymaniem czystości ciała i ubioru, - dostrzega związek między dbaniem o higienę ciała i otoczenia z zachowaniem zdrowia	godzina wychowawcza
5.	Higiena jamy ustnej i rąk	Uczeń: - wie, jak należy dbać o higienę jamy ustnej i rozumie potrzebę jej przestrzegania, - zna skutki nie dbania o higienę jamy ustnej, - zna rodzaje zębów, - wie, że należy regularnie odwiedzać stomatologa	godzina wychowawcza przyroda biologia
6.	Higiena przed i po wysiłku fizycznym	Uczeń: - wie, że przed i po każdej aktywności fizycznej należy się umyć i zmienić bieliznę oraz odzież wierzchnią, - wie na czym polega higiena sportu	wychowanie fizyczne
7.	Choroby pasożytnicze: - świerzb - wszawica	Uczeń: - rozumie i wyjaśnia powiązania między brakiem higieny a rozprzestrzenianiem się chorób zakaźnych, drobnoustrojów, pasożytów - zna drogi rozprzestrzeniania się chorób pasożytniczych, - zna profilaktykę i leczenie chorób pasożytniczych	godzina wychowawcza biologia
8.	Jakie są największe problemy okresu dojrzewania i w jaki sposób im zaradzić?	Uczeń:	przyroda biologia WDŻ

		- wie, jakie zmiany zachodzą w organizmie w okresie dojrzewania, - wie, jak przestrzegać zasad higieny w okresie dojrzewania.	wychowanie fizyczne godzina wychowawcza
BEZPIECZEŃSTWO I PIERWSZA POMOC			
1.	Zagrożenia cywilizacyjne	Uczeń: - rozróżnia substancje niebezpieczne, toksyczne, łatwopalne, wybuchowe - właściwie zachowuje się w przypadku kontaktu z przedmiotami i substancjami niebezpiecznymi.	godzina wychowawcza wdż EDB
2.	Konsekwencje nieuwagi, lekkomyślności i nieprzemyślanych zabaw w szkole.	Uczeń: - potrafi zorganizować bezpieczne zabawy w bezpiecznych miejscach, - wie, jakie są skutki niewłaściwego zachowania w szkole.	wychowanie fizyczne godzina wychowawcza
3.	Udzielanie pierwszej pomocy	Uczeń: - zna numery alarmowe, niesie pomoc poszkodowanym w miarę swoich możliwości, - wzywa pomoc w razie wypadku,	innowacja pedagogiczna godzina wychowawcza
4.	Na co dzień dbam o bezpieczeństwo swoje i innych	Uczeń: - wie, czy ubranie i buty nie stwarzają zagrożenia - potrafi wyznaczać i osiągać bezpieczne cele, - potrafi zadbać o bezpieczne otoczenie w miejscu nauki i zabawy	godzina wychowawcza
5.	Bezpieczeństwo w drodze i w czasie zabaw	Uczeń: - omawia warunki zachowania bezpieczeństwa podczas ćwiczeń, zabaw i gier - zna podstawowe znaki drogowe i zasady zachowywania się pieszych i rowerzystów w ruchu drogowym	godzina wychowawcza technika informatyka
6.	Bezpieczeństwo na lekcji wychowania fizycznego oraz w pracowniach	Uczeń: - potrafi bezpiecznie wykonywać ćwiczenia fizyczne - potrafi asekurować współwiczających - wie, jak zachować się podczas upadku	wychowanie fizyczne technika informatyka chemia plastyka informatyka

		- przestrzega reguł podczas gier i zabaw - zna zasady obowiązujące w pracowniach i sali gimnastycznej i dostosowuje się do nich	
7.	W sytuacjach niebezpiecznych nie jestem sam	Uczeń: - wie, jak postąpić, gdy czuje się niebezpiecznie - zna zasady korzystania z pomocy policji, pogotowia, straży pożarnej	godzina wychowawcza
8.	Karta rowerowa	Uczeń: - zna znaki i zasady ujęte w „Kodeksie drogowym” dotyczące rowerzystów i pieszych - nabywa praktyczne umiejętności poruszania się w ruchu ulicznym, umiejętność sygnalizacji zmiany kierunku jazdy i zachowanie się na skrzyżowaniu	technika
9.	Wpływ hałasu na zdrowie i samopoczucie	Uczeń: - słucha radia i muzyki w sposób nie zakłócający spokoju, - wie, że głośna muzyka i hałas powodują wady słuchu - zna profilaktykę dotyczącą zapobiegania skutkom nadmiernego hałasu	godzina wychowawcza muzyka biologia
10.	Bezpiecznie na wakacjach letnich i zimowych	Uczeń: - wie, jak zadbać o bezpieczeństwo swoje i innych na wakacjach letnich i zimowych. - wie, czym grozi niebezpieczne zachowanie nad wodą i na lodowisku	wychowanie fizyczne
RUCH W ŻYCIU CZŁOWIEKA			
1.	Aktywne spędzanie wolnego czasu	Uczeń: - dostrzega potrzebę czynnego wypoczynku - wie, że aktywny tryb życia, umiarkowany wysiłek fizyczny poprawia pracę stawów oraz mobilizuje mięśnie do rozwoju	wychowanie fizyczne godzina wychowawcza biologia przyroda
2.	Sport i rekreacja	Uczeń: - potrafi zagospodarować czas wolny zajęciami wg własnych zainteresowań	wychowanie fizyczne

		- wie jaki sport jest bezpieczny - potrafi dokonać wyboru odpowiedniego stroju sportowego w zależności od rodzaju ćwiczeń, miejsca i pory roku, - potrafi cieszyć się sukcesami i umie ponosić porażki	
3.	Aktywność fizyczna, ruch i wypoczynek	Uczeń: - podaje przykłady aktywności fizycznej odpowiedniej dla osób w jego wieku - omawia wpływ aktywności fizycznej, ruchu i wypoczynku na organizm człowieka	wychowanie fizyczne biologia
4.	Dlaczego należy unikać nudy?	Uczeń: - organizuje proste formy wypoczynku, - stosuje różne zajęcia ruchowe	godzina wychowawcza
5.	Ruch a budowa i postawa ciała	Uczeń: - potrafi określić wpływ ruchu na budowę i postawę ciała, - potrafi samodzielnie wykonać proste ćwiczenia fizyczne zapewniające prawidłową postawę ciała, - zna przyczyny skrzywień kręgosłupa i wie jak im zapobiegać.	godzina wychowawcza wychowanie fizyczne biologia
6.	Moje miejsce do nauki	Uczeń: - zachowuje prawidłową postawę ciała, - stosuje ćwiczenia sprzyjające prawidłowej postawie ciała,	Godzina wychowawcza
ŻYWNOSĆ I ŻYWIENIE			
1.	Wpływ żywienia na zdrowie fizyczne i psychiczne	Uczeń: - wie jak należy się odżywiać aby cieszyć się zdrowiem i dobrą kondycją fizyczną	wychowanie fizyczne godzina wychowawcza
2.	Składniki pokarmowe niezbędne dla organizmu.	Uczeń: - wie, jaki jest skład pokarmów, - wie, jakie jest zapotrzebowanie na pokarm w zależności od wieku, płci, pracy, kondycji zdrowotnej - oblicza BMI	przyroda biologia

3.	Warto sprawdzić co jemy i pijemy	Uczeń: - wyjaśnia, czym różni się żywność przetworzona od nieprzetworzonej - wie jakie napoje należy pić a jakich nie, - wymienia nazwy substancji dodawanych do żywności i omawia, jak są one oznaczone - odczytuje z opakowań produktów informacje o dodatkach chemicznych - wskazuje zdrowsze zamienniki produktów zawierających dodatki chemiczne - omawia pojęcie żywności ekologicznej	przyroda biologia godzina wychowawcza
4.	Zasady zdrowego odżywiania	Uczeń: - zna i stosuje zasady racjonalnego odżywiania się, - samodzielnie przygotowuje drugie śniadania - zna piramidę żywienia	godzina wychowawcza biologia
5.	Znaczenie wód mineralnych w życiu człowieka	Uczeń: - wie, że woda prawie nigdy nie jest całkowicie czysta - umie ocenić walory zdrowotne wody pitnej mineralizowanej - wie czym różni się woda mineralna od źródlanej i wodociągów	przyroda biologia godzina wychowawcza
6.	Higiena przyrządzania i spożywania posiłków	Uczeń: - zachowuje czystość i estetykę w trakcie przygotowywania, spożywania posiłków oraz sprzątnięcia po posiłku	godzina wychowawcza przyroda, biologia
7.	Zasady zachowania podczas spożywania posiłków	Uczeń: - poprawnie zachowuje się przy stole - estetycznie nakrywa do stołu	godzina wychowawcza język polski
8.	Zatrucia pokarmowe: - jad kiełbasiany - salmonelloza	Uczeń: - zna podstawowe zasady przechowywania produktów spożywczych - sprawdza i przestrzega terminu przydatności do spożycia produktów, - zna sposoby leczenia zatruc pokarmowych	przyroda biologia godzina wychowawcza kółko kulinarne
9.	Choroby pasożytnicze: - glistnica - owsica	Uczeń: - rozumie i wyjaśnia powiązania między brakiem higieny	przyroda biologia

	- włośnica - tasiemczyca	a rozprzestrzenianiem się chorób zakaźnych, drobnoustrojów, pasożytów - zna drogi rozprzestrzeniania się chorób pasożytniczych, - zna profilaktykę i leczenie chorób pasożytniczych	godzina wychowawcza kółko kulinarne
10.	Zaburzenia odżywiania: - otyłość - anoreksja - bulimia	Uczeń: - poszerzy swoją wiedzę na temat zaburzeń odżywiania - wie do których lekarzy należy zwrócić się o pomoc - zdaje sobie sprawę z niebezpieczeństw związanych z promowaniem przez media „idealnej” sylwetki człowieka - wie, że zdrowa dieta to dieta zbilansowana	przyroda biologia godzina wychowawcza wychowanie fizyczne kółko kulinarne
11.	Pierwsza pomoc- zakrztuszenia	Uczeń: - wie w jaki sposób można pomóc osobie, która się zakrztusiła, - potrafi zademonstrować udzielanie pierwszej pomocy	przyroda biologia godzina wychowawcza wychowanie fizyczne kółko kulinarne EDB
12.	Głód - problem na świecie	Uczeń: - wie, dlaczego ludzie na świecie głodują, - podaje różne możliwości pomocy głodującym	godzina wychowawcza język polski historia geografia

VIII. EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja programu ma na celu badanie jego efektywności oraz dostarczanie informacji na temat kierunków pożądaných zmian w zakresie promocji zdrowia w szkole.

Uzyskane wyniki ewaluacji będą analizowane i wykorzystywane do wprowadzenia zmian w programie lub planie działań. Ewaluacja będzie przeprowadzona drogą ankietową oraz metodą obserwacji.